

Wydano na zlecenie:
Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego
ul. Piastowska 14
45-082 Opole
www.opolskie.pl
www.ksow.pl
www.visitopolskie.pl

ISBN: 978-83-60455-62-3

www.opolskie.pl

Łowiectwo
Hunting
Jägerei

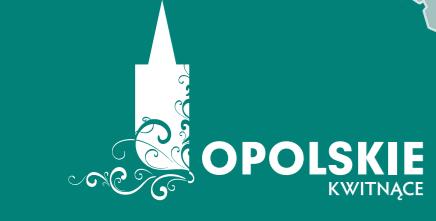
Śląsk Opolski • Das Oppelner Schlesien • Opole Silesia

Teksty:
Opolmedia Agnieszka Malik, biuro@opolmedia.pl, tel. 602 73 14 55
Zdjęcia:
Agnieszka Malik, Ewa Malik, Waldemar Rosa
Współpraca:
Janusz Wójcik, Bartosz Ostrowski, Kamil Wróbel
Wydawca:
Zakład Poligraficzny Sindruk, ul. Obr. Stalingradu 66,
45-565 Opole, www.sindruk.pl, e-mail: biuro@sindruk.pl

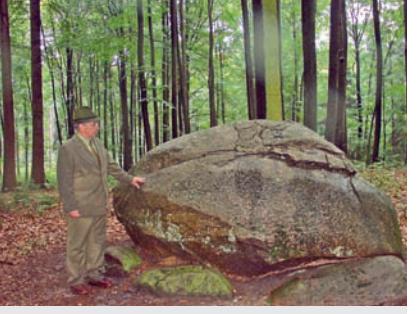
Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Schematu III Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013 Instytucja Zarządzająca PROW na lata 2007 – 2013 Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Publikacja opracowana na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego

Opolskie Kwitnące

Opolskie Kw

Edukacja

Stoki Opolskie śmieją się z lasów miesanych, które zajmują około 25 procent województwa. W kompleksach leśnych, jak np. Lesy Stobrawsko-Turowskie, Bory Niemodliskie, okolice Góra Opawicka czy też Góra Św. Anny, żyją jelenie, sarny, dziki, zajęce, borszty, leśne i myśliwi zwierzęta. Młode lodki leśników kolorystycznie w Publicznym Technikum Leśnym w Tutowicach, którego tradycje sięgają 1937 r. Na wielu wytyczonych szlachetach edukacyjnych i przyrodniczych umieszczono tablice informujące o sposobach dbania o zwierzę.

Education

The Silesia of Opole is famous for mixed forests, which occupy about 25 per cent of the province. Forest complexes, such as Stobrawsko-Turowskie Forests, Niemodliskie Forests, the vicinity of Opawicka Mountain or St. Anne's Mountain are inhabited by deer, roe deer, boars, hares and pheasants. Foresters and hunters, united in hunting associations and districts, deal with animal protection and population control. Young personnel of foresters study in Public Technical Secondary School in Tutowice, whose traditions date back to 1937. Boards informing about the ways of taking care of animals are placed on many educational and natural tracks.

Bildung

Die Oppelner Schleien ist für seine Mischwälder bekannt, die ca. 25 Prozent der Woiwodschaftsfläche bilden. In den großen Wäldern, wie z.B. Stoberau-Turowsko-Wälder (Lesy Stobrawsko-Turowskie), Falkenauer Wälder (Bory Niemodliskie), Wälder im Oppengebirge oder St. Annaberg leben Hirsche, Rehen, Wildschweine, Hasen und Fasanen. Für ihren Schutz und Bestandsregelung sind Förster und Jäger zuständig, die in Jagdkreisen und -bezirken vereinigt sind. Der Försternachwuchs wird in der Öffentlichen Technischen Forstschule in Tutowice ausgebildet, deren Traditionen auf 1937 zurückgehen. Auf vielen abgesteckten Bildungs- und Naturpfaden wurden Informationstafeln angebracht, auf denen gezeigt wurde, wie die Tiere zu pflegen sind.

Izby leśne

W wielu regionach leśniczy i myśliwi przygotowali izby edukacyjne, przypominające miliszkami przyrody leśnicze leśna. Nadleśnictwo Zawadzkie prowadzi Zespoł Edukacyjno-Pryrodniczy Małopartus, w którym znajdują się m.in.: ścieżka przyrodnicza, stawikrzemek, sklepik pieczo-rożerowy nad Małą Panwią. Dla dzieci i młodzieży prowadzone są warsztaty ekologiczne w Zielonym Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej. Przy Siedzibie Nadleśnictwa Przesków mieści się Leśna Izba Edukacji, w której odtworzono wnętrz leśniczówki Izba Leśna przy Nadleśnictwie w Kup otoczona jest małym arboretum.

Forest chambers

In a lot of regions foresters and hunters have prepared educational tracks which familiarize nature lovers with forest life. Zawadzkie Forestry Commission runs Education and Nature Complex Małopartus, with such attractions as a natural track, ancient forest of rhododendrons, a footbridge over Mała Paniewo for pedestrians and cyclists. There are ecological workshops organized for children and adults in Green Centre of Nature and Forest Education. In Forest Educational Chamber at the seat of Przesków Forestry Commission, forester's lodge interior has been reconstructed. Forest Chamber at the Forestry Commission in Kup is surrounded by a small arboretum.

Waldkammer

In vielen Regionen haben Förster und Jäger Lehrpfade vorgesehen, die den Naturliebhabern die Waldbiethalt naher bringen. Das Forstamt betreut den Natur- und Bildungskomplex Małopartus, der u.a. den Naturwald, uralte Rhododendron, die Fußgänger- und Radwegbrücke über dem Fluss Małapane (Mała Paniewo) umfasst. Kindern und Jugendlichen werden Veranstaltungen für Ökologie im Grünen Zentrum der Natur- und Forstbildung angeboten. Am Sitz des Forstamtes Przesków befindet sich die Waldbildungskammer, in der Innernräume eines Forsthauses rekonstruiert wurden. Die Waldkammer des Forstamtes Kup ist von einem kleinen Arboretum umgeben.

Sztandar

Sztandar to barwny, zasiek łowiecki, który łowcy myśliwym podnoszą uroczysto. Zwycięzca składa się z grotu, zielonego płata i trąbki. Koło łowieckie po 10 latach działalności może starać się o jego ufundowanie.

Hunters' Flag

The flag is a honourable hunting symbol which accompanies hunters in their celebrations. According to the custom, it consists of a spearhead, green piece and a flagpole. After 10 years of activity, a hunting club may apply for funding the flag.

Flaggen

Eine Flagge ist ein jagdliches Ehrenzeichen, das die Weidmänner in ihren Feierlichkeiten begleitet. Sie besteht gewöhnlich aus einem Flaggensocken und einem Lappen. Ein Jagdvorband kann nach 10 Jahren seiner Tätigkeit eine Flagge beantragen.

Odznaczenia

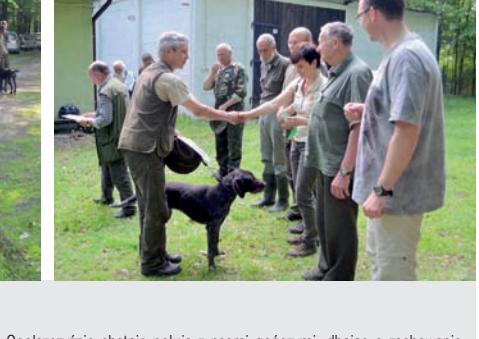
Polski Związek Łowiecki za wybitne osiągnięcia przyznaje członkom odznaczenia. Najwyższym z nich jest Honorowy Złoty Zastęp – Złoty. Od 1929 r. nadawany jest Medal Zasługi Łowieckiej złoty, srebrny i brązowy.

Auszeichnungen

Der Polnische Jagdverband vergibt an seine Mitglieder Auszeichnungen für herausragende Leistungen. Die höchste von ihnen ist „Honorowy Złoty Zastęp – Złoty“. Seit 1929 wird Gold, Silber oder Bronze des Weidwürdigungsdienstes verliehen.

Prizes and Awards

The Polish Hunting Association grants awards to its members for outstanding achievements. The highest of them is "Honourable Service Badge - Złoty". Since 1929 Hunting Orders of Merit: gold, silver and bronze have been awarded.

Zwierzyna łowna • Game • Wild**Zwierzyna łowna**

W opolskich lasach często można spotkać dziki, które nocą podchodzą do okolicznych gospodarstw. Rzadziej można zobaczyć jeleniego z setek danieli, które wprowadzono na tereny obwodów łowieckich, dając ich zadomowienie. W samym Nadleśnictwie Opole ponad 1500 saren, około 1000 jeleni oraz czikoli. Ich licząca wpływ na niszczenie plodów rolnych na wielokilometrowych powierzchniach. Brakuje dużych drapieżników, które pełnią funkcję regulatorów rosnących populacji.

Game

In the forests of Opole, one may frequently encounter boars which approach nearby farms at night. Not as frequent is meeting one of hundreds of deer which were brought to the area of hunters' clubs, ensuring that they could settle there. In the Forestry Commission of Opole itself there were over 1,500 roe deer, and about 1,000 deer and boars counted. Damage to crops is caused on many hectares due to their high number as there are too few big predators which could balance growing populations.

Wild

In den Oppelner Wäldern kann man oft Wildschweine treffen, die sich den nahe gelegenen Bauernhöfen nähern. Seltener dagegen ist einer der Hunderte Damwildherden anzutreffen, die den Jagdvereinen eingefügt wurden, um diese zu besiedeln. Im Forstamt Opole wurden über 1500 Rehe und jeweils rund 1000 Hirsche und Wildschweine gezählt. Ihre Anzahl wirkt sich negativ auf die angebauten Pflanzen auf den großen Äckern aus. Es fehlen große Raubtiere, die die zunehmenden Populationen ins Gleichgewicht bringen würden.

Zwierzyna łowna

Na terenach łowińskich można spotkać zajęce, bażanty czy kurpiatwy. Lasy pełne są lisów, borsuków, kun. Izby leśne prezentują w celach edukacyjnych bogate zbiorы fauny regionalnej często o unikalnym charakterze. W ostatnich latach populacja zajęca na tyle zmalała, że wstrzymano jego pozytywne i zajsto się obudowaniem populacji. Na zmniejszenie liczy zajęcy oraz kurpiatwy mają wpływ m.in. zmiany cywilizacyjne czy też nawozy stosowane w rolnictwie.

Game

In the area of hunting grounds one may find hare, pheasants or partridges. The forests are full of foxes, badgers and martens. Forest exhibition rooms display collections of unique regional fauna. In the recent years hare population has decreased so much that hare hunting was suspended and actions were taken to restore its population. Civilisation transformations and agricultural fertilisers, among others, cause the drop in the number of hare and partridges.

Wild

Auf Jagdgebieten gibt es Hasen, Rebhühner und Fasane. In den Wäldern wimmelt es von Fuchsen, Dachsen und Mardern. In Waldkammern werden reiche Sammlungen von der Natur oft schwierig anzutreffenden Regionalfauna zu bildenden Zwecken ausgestellt. In den letzten Jahren schrumpfte die Hasenpopulation dramatisch, dass man Jagd auf Hasen verbot und sich mit ihrem Wiederaufbau beschäftigte. Auf den Rückgang der Populationssstärke haben Zivilisationsveränderungen und landwirtschaftliche Düngemittel.

Psy łowieckie

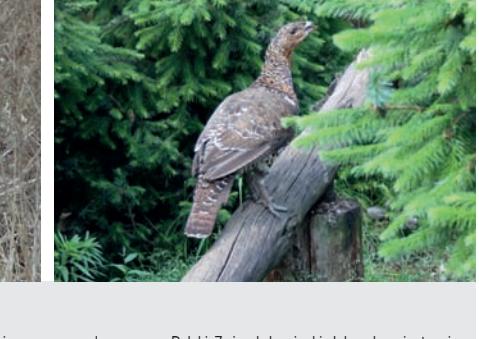
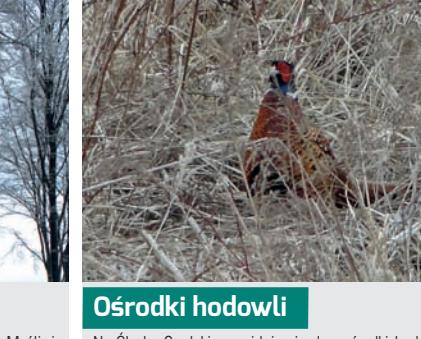
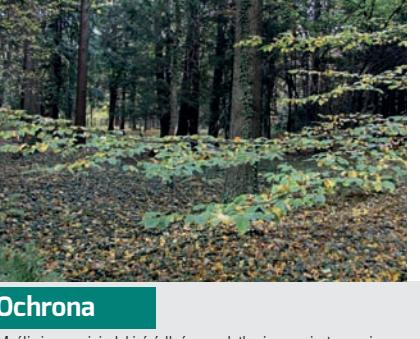
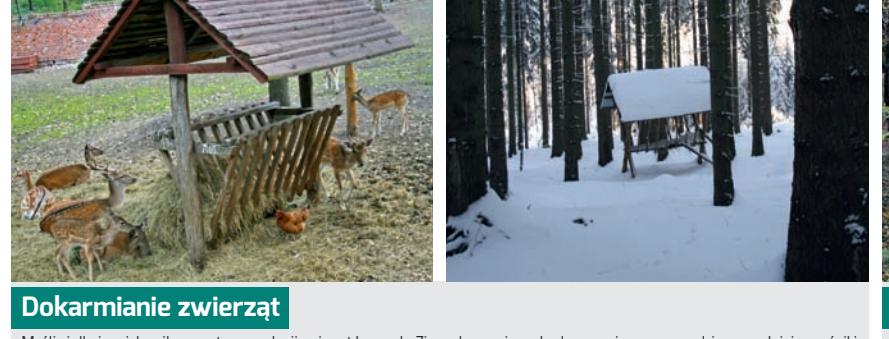
Z powodu dużej liczności zwierzyń łownych na Opolszczyźnie chętnie polują z psami gończymi, dbając o zachowanie równowagi w ekosystemie. Najczęściej są to psy rasy gończy polski oraz gończy słowacki. Zwierzęta są bardzo dobrze przygotowane do pracy w łowińskich. Wiele z nich jest laureatami krajowych i zagranicznych konkursów, wyłaniających najlepsze psy myśliwskie. W czasie poszukiwania zwierzyń świetnie łączą się szkolne tropowce i poszukiwacze.

Hunting dogs

Hunters in the Opole region enjoy hunting with tracking dogs due to a high number of game, striving to maintain the balance in ecosystem. Usually, the dog breed is the Polish hunting dog and Slovak. The animals are well prepared for working in hunting grounds. Many of them won national and foreign competitions in which best hunting dogs are chosen. Trained tracking dogs and litters are especially good at hunting game.

Jagdhunde

Da das Jagdwild im Oppelner Land stark vertreten ist, müssen die Weidmänner für die Aufrechterhaltung des Gleichgewichts im Ökosystem sorgen. Meistens werden Jagdhunde der Rasse Gończy polski und Gończy słowacki eingesetzt. Diese sind meistens sehr gut auf Jagdgerüste vorbereitet. Alle Tiere sind gut auf die Arbeit auf Jagdgerüsten vorbereitet, viele von ihnen sind Preisträger von Wettbewerben im In- und Ausland, bei denen die besten Jagdhunde ausgewählt werden. Für die Wildsüde eignen sich sehr gut Spur- und Schweißhunde.

Gospodarka łowiecka • Hunting economy • Jagdwirtschaft**Dokarmianie zwierząt**

Myśliwi dbają o jak najlepszy stan populacji zwierząt łownych. Zimą obserwują zachodzące zmiany w przyrodzie, uzupełniając pański w siano, zioła, żołądki i kasztany. Razem z nimi w akcjach dokarmiania biorą udział dzieci. Zwierzęta łowne w Nadleśnictwie Opole otrzymują co roku ponad 200 ton karmy. Dla zwierząt przygotowane są tzw. lizawki – uzupełnienia, pozwalające zwierzętom uzupełnić niedobór soli.

Feeding the animals

Hunters take care of the good condition of game population. In winter, they observe changes taking place in nature, providing feeding racks with hay, acorns and chestnuts. Children also take part in the campaign for feeding animals together with them. Game animals in Opole Forestry Commission receive more than 200 tons of feed every year. Animals are provided with the so-called salt lollipops.

Protection

Hunters cultivate forest meadows, feeding grounds and keep buffer strips sown with, e.g. corn. They also create protection sheds for field animals, plant trees and shrubs on the feeding grounds, which are food for animals. Their main task in summer is to feed animals in the area of the buffer strips in order to diminish the damage in farm and forest cultivation. All year round, they fight against poaching.

Infrastruktura leśna

W lasach stawiane są ambony. Są do drewiania stanowiska myśliwskie, służące do obserwacji oraz polowań na zwierzęta. Myśliwi budują również groździe w celu ochrony upraw rolnych przed dziką zwierzątą. Okręgowy Polski Związek Łowiecki w Opolu co roku wydaje rolnikom odszkodowania za szkody łowieckie powstające przez utratę plonów, zniszczonych przez zwierzęta łowne. Ich kwota sięga kilku milionów złotych.

Forest infrastructure

Raised hides are put up in forests. These are wooden positions used for animal observation and hunting. Hunters also build fences to protect farms against game. Every year the Polish District Hunting Association in Opole pays farmers damages for hunting losses, related with crop loss caused by game.

Waldinfrastruktur

In Wäldern werden Hochbuden als Jagdgerüste aufgestellt. Sie sind aus Holz und dienen dem Aufsuchen des Wildes und der Jagdabschüttung. Die Jäger bauen auch Zäune, um angebale Kulturpflanzen vor dem Wild zu schützen. Der Polnische Jagdverband Landkreis Opolje zahlt jedes Jahr Schadensersatz an Landwirte wegen Wildschäden aus. Die Höhe der Schadensersatzleistungen beläuft sich auf einige Millionen Złoty.

Ośrodki hodowlane

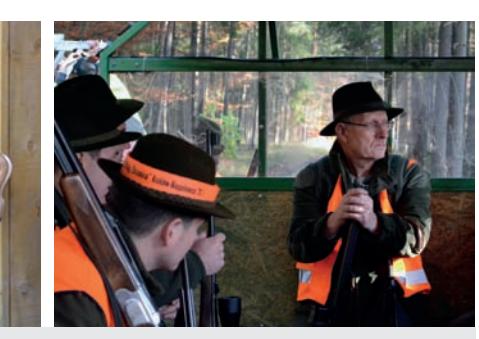
Na Śląsku Opolskim znajdują się dwa ośrodki hodowlane zwierzyń łownych prowadzone przez Polski Związek Łowiecki. Ich celem jest m.in. prowadzenie wzorowego zasiedlania łowisk oraz odtwarzanie populacji zagrożonych gatunków zwierząt. Placówka w Mosznej słynie w Polsce z hodowlą bardzo dobrze jakości kurwy myśliwskie.

Breeding centres

In the Silesia of Opole, there are two breeding centres operated by the Polish Hunting Association. Their purpose is, among others, to carry out exemplary hunting ground setting and regenerate population of endangered species. The centre in Moszna is famous in Poland for breeding very high quality partridges, while in Silesie there is a pheasant farm with attractive hunter's lodges.

Zuchtzentren

In Opole Voivodeship there are two Wildzuchzentren des Polnischen Jagdverbandes. Sie setzen sich zum Zweck u.a. neue Jagdgerüste vornehmlich von schrumpfenden Populationen zu bedienen. Die Zuchtzentrale in Moszna ist in Polen für Rebhühner höherer Qualität bekannt. In Silesie gibt es zwei Fasanenzuchzzentren. In der Ostsiedlung wird auch eine attraktive Unterkunft für Jäger angeboten.

Polowania • Hunting • Jagd**Polowania zbiowe**

Połowanie zbiowe rozpoczęte się odrąpnięciem sygnali. W ceremonii uczestniczą goście i goście honorowi. Po połowaniu łowów myśliwski układają pokój, czyli upolowioną zwierzęta, a następnie zaczynają się biesiada. Do rajstrów polskich tradycji myśliwskich należy połowanie wigiliowe. Twóra on krótko, kończąc się złożeniem życzeń, dzieleniem oplatków i złożeniem w pańskich karmy dla zwierząt.

Kult św. Huberta

Św. Hubert to patron myśliwych. Później biskup nawrócił się podczas polowania, gdy zobaczył jelenia z krzyżem między rogami. 3 listopada, w dniu św. Huberta, organizowane są tradycyjne polowania i biegi myśliwskie na koniach (pogot. za lesem). Szczególny charakter mają polowania hubertowskie, często poprzedzone uroczystą mszą świętą. Największą imprezą w regionie są „Opole Hubertowskie”. Polowania odbywają się jednocześnie w kilku kołach łowieckich, a podczas uroczystego zakończenia prezentowany jest jeden wspólny pokój, wręczane są nowe sztandary oraz honoryczne odzn